Ja ma näen, et ma seisan ja vaatan kaht joont, mis ristuvad umbes keskpaigas, üks pruun ja teine lilla, ja ma näen, et ma olen tõmmanud jooned aeglaselt ja rohke, paksu õlivärviga, mis on hakanud jooksma, ja seal, kus pruun ja lilla joon kohtuvad, segunevad värvid kaunilt ja ma mõtlen, et ma ei suuda seda maali rohkem vaadata, sest see on molbertil juba kaua seisnud, ehk juba paar nädalat, nii et on aeg see kas valgega üle tõmmata või pööningule viia, ärklikambrisse, kus ma hoian neid töid, mida ma müüa ei taha, aga ma olen seda juba päevast päeva mõelnud, mõtlen ma ja siis võtan ma alusraamist kinni ja ma lasen sellest lahti ja ma märkan, et mina, kes ma olen kogu elu, jah, poisist peale olnud niivõrd maalimise kütkes, lõuendile kantud õlivärvi kütkes, ei taha enam üldse maalida, kogu rõõm maalimisest on kadunud, mõtlen ma ja ma pole juba paar nädalat maalinud ega visandiplokkigi välja võtnud pruunist nahast õlakotist, mis ripub nende maalide virna kohal, mille ma olen kõrvale tõstnud, seal esikuukse ja magamistoaukse vahel, ja ma mõtlen, et ma viin selle maali eest ära ja ma viin molberti eest ära, õlivärvituubid, jah kõik, jah, ma viin eest ära kõik, mis on elutoa laual ja kuidagi seotud maalimisega selles toas, mis on olnud nii ateljee kui ka elutuba, ja seda sestsaadik, kui Ales ja mina kunagi ammu siia majja kolisime,

sest kõik see vaevab mind ja ma pean selle eest ära panema, silma alt ära, ja ma ei saa aru, mis minuga juhtunud on, aga midagi on, midagi on juhtunud, ja tegelikult on päris ükskõik, mis see on, mõtlen ma ja ma kuulen, et Åsleik ütleb Andrease rist, neid sõnu rõhutades, vastiku rõhuga, ja ta ütleb seda nii justkui selleks, et tõestada, et ka tema teab üht-teist, praalivalt, jah, lihtsameelne nagu ta on, see Åsleik, jah, see on õige sõna, lihtsameelne, mõtlen ma ja ma mõtlen, et ma lubasin temaga jõuluks Øygnasse minna, kus elab Õde, nagu ta ütleb, kelle nimi on Guro, ja mulle on nii vist kõige parem, sest muidu vedelen üksi olles ainult voodis ega tõuse üleski, jah, tõusen üles ainult selleks, et minna vett jooma, kui janu tuleb, või midagi hamba alla võtma, kui kõht tühjaks läheb, muidu aga jään magamistuppa voodisse ja tuld ka põlema ei pane ja olen nii pimedas kui võimalik ja katsun magada ja siis katsun mitte millegi peale mõelda, sest ma tahan, et valitseks tühjus, jah, tühjus ja vaikus, jah, vaikus, jah, vaikus ja pimedus, sest nüüd igatsen ma ainult vaikuse järele, jah, et oleks täielik vaikus, et vaikus sajaks minu peale nagu lumi ja kataks mind, jah, et vaikus sajaks kõige peale, mis on, ja ka minu peale, jah, minu peale, jah, kui vaid vaikus sajaks minu peale nagu lumi ja kataks mind, teeks mu nähtamatuks, teeks kõik nähtamatuks, kaotaks kõik, mõtlen ma, nii et kõik mõtted kaoksid, kõik mällu kogunenud painavad pildid kaoksid ja ma oleksin tühi, ainult tühi, et ma muutuksin vaikseks eimiskiks, vaikseks pimeduseks, ja äkki on see Jumala rahu, mille peale ma nüüd mõtlen, või äkki ei ole? äkki ei ole sel midagi tegemist sellega, mida nimetatakse Jumalaks? mõtlen ma, kui Jumalast

rääkimisest on abi, kui sel on mingit mõtet, sest kas pole Jumal ainult miski, mis on, aga mille kohta keegi midagi öelda ei oska? mõtlen ma ja ma mõtlen, et palved, jah, roosipärja palumine minu moel teeb mulle endiselt head ja missa ka, aga Bjørgvini on kauge sõita, vähemalt kui sõita samal päeval sinna ja tagasi, ma lausa pelgan seda, mõtlen ma, ja ma olen päris tihti Kodus ööbinud, mõtlen ma, aga esimesel jõulupühal olen ma igal aastal missale sõitnud ja sõidaksin ilmselt ka tänavu, kui ma ei läheks tänavu Åsleikiga jõuluõhtuks Õe poole, nii et tänavu jääb mul jõulupüha missa ära, mõtlen ma ja ma seisan molberti ees ja ma lähen siis ja seisan akna alla ja ma vaatan aknast välja ja ehkki on pime, näen ma taluteed, mille lasksin ehitada maanteeni välja, ja ma näen väina, ainult väina, ja laidusid ja skääre, jah, Sygne väina, ja siis, seal taamal, näen ma merd, jah, avamerd, ja ehkki on pime, näen ma kõike hästi ja ma mõtlen, et ma pean selle töö eest ära toimetama, tõstma töö mujale, ma ei taha seda rohkem vaadata, ei taha enam elutuppa, ma pean selle ära viima, mõtlen ma ja siis lähen ma molberti ette ja ma võtan alusraamist kinni ja ma tõstan maali molbertilt maha ja ma panen selle sinna virna, kus seisavad lõpetamata tööd, nagi alla, mille otsas ripub mu pruun nahast õlakott, magamistoaukse ja esikuukse vahel, nende maalide virna kohal, millega ma veel rahul ei ole, ja ma vaatan köögiukse kõrval seina, mille najal ei seisa ühtki maali, sest ma viisin maalid paar nädalat tagasi Bjørgvini, Galleri Beyerisse, mõtlen ma ja ma näen, et Brage seisab köögiukse ees ja vaatab mulle otsa ja on sellise näoga, nagu oleks tal minust kahju, mõtlen ma, jah, nagu tahaks Brage

mind lohutada, aga ei tea, kuidas, ja ma näen koerasilmi ja tundub, nagu mõistaksid need kõike, jah, nagu ei jääks nende eest midagi varjule, mõtlen ma, ja Brage hoiab kogu aeg minu ligi, kui ma pingil pikutan, siis tuleb ja heidab ta minu kõrvale, ja sama on siis, kui ma õhtul magamistoas voodisse heidan, siis tuleb ta minuga kaasa ja hüppab voodisse, ei, ilma koerata, ilma Brageta ei oleks elu suurt midagi väärt, mõtlen ma, aga varsti saab Asle terveks ja siis pean ma koera tagasi andma, mõtlen ma, ja siis võtan ma endale oma koera, see on kindel, mõtlen ma, sest mul ei ole kunagi varem koera olnud, kuigi olen nii tihti mõelnud, et tahaksin endale koera, olen muudkui mõelnud ja mõelnud, et peaksin endale koera võtma ja hankima paadi, Barmeni aerupaadi, aga mõtteks on see seni jäänudki

Oh sina Brage, ütlen ma

ja sedamaid hakkab ta saba liputama ja ma mõtlen, et nüüd tuleb ta õue lasta

Nüüd võid õues ära käia, Brage, ütlen ma

ja ma lähen ja teen majaukse lahti ja Brage silkab lumme, aga enam lund ei saja ja on läinud külmemaks, jah, on krõbekülm selge taevaga õhtu ja ma näen, et tähed seal kõrgel kõiksuses selgesti säravad, ja ma näen kuud, mis on suur, ümarik ja kollane, mõtlen ma, ja ma mõtlen, et kuust ja tähtedest näitab valgust Jumal, jah, kuidagi nii, kuigi ta ei ole miski ja tal puudub kuidas ja tal puudub ka miks, sest niisama vähe on Jumalal miks, nagu seda on kuul, nagu seda on tähtedel, kuu lihtsalt on, tähed lihtsalt on, jah, lill lihtsalt on ja hirv ka, sest kuu, tähed, lilled ja hirved on need, mis nad on, aga erinevalt Jumalast on neil oma kuidas, mõtlen ma ja mul

hakkab külm ja täna on reede ja on õhtu ja homme on jõulureede ja tänavu lähen ma Åsleikiga jõule pidama Øygnasse tema Õe poole ja kõik aastad pärast seda, kui too Pillimees Õe juurest jalga laskis, on Åsleik mind kaasa kutsunud, sest kui Õde ja Pillimees koos elasid, Åsleik jõuluks Õe poole ei läinud, ja ma olen kindlasti kümme aastat öelnud, et ma tahan jõulu ajal parem üksi olla, aga tänavu ma üksi olla ei taha, ma ei taha mitte midagi, kui aus olla, ja igatahes ei taha ma üldse enam maalida, mis on veider, mõtlen ma ja ma hüüan Braget ja ta tuleb tipsates tuppa ja me astume esikusse ja ta raputab ennast, raputab lume maha ja ma panen välisukse kinni ja ma lähen sinna, kus on elutuba ja ateljee ja kus on varsti ainult elutuba, ja ma tunnen, et olen väsinud, ja ma peaksin pikali viskama, mõtlen ma ja siis lähen ma ja istun ümmarguse laua taha oma toolile ja vaatan pimedusse oma maamärgi poole, oma koha poole Sygne väinal, ja ma vaatan lainete poole ja ma näen, et Asle läheb oma üürikorterist Herdis Åseni pool, aadressil Universitetsgata 7, Kunstikooli ja ta mõtleb, et iga päev joonistavad nad modelli, kolm tundi, selle nimi on krokii, ja kaks tundi nädalas õpetatakse kunstiajalugu ja sellest on tal vist kõige rohkem kasu, jah, see mees, kes loengut peab, professor Christie, on Bjørgvini Ülikooli kunstiajaloo professor ja pigem jäävad meelde kunstiteoste slaidid kui see, mida ta räägib, mõtleb Asle, ja professor Christie ütleb, et on näha, et suurimad kunstnikud muudavad maailma, toovad oma kunstiga maailma midagi uut, jah, uutmoodi vaateviisi, mida seni ei tuntud, ja kui säärane kunstnik paneb oma tööle punkti, siis näeb maailm välja teistsugune, ütles professor Christie, aga kõige

sügavamat muljet avaldasid Aslele pildid, mida ta näitas, ja raamatud, millele ta viitas ja mida võis laenata Kunstikoolist, kus oli suur raamatukogu, aga pikad järjekorrad, näiteks oli ta pannud end ühe raamatu ootenimekirja, milles olid Lars Herterviki maalid, ja sai selle kätte alles kolm kuud hiljem ja siis ainult üheks kuuks, mõtles Asle, aga Bjørgvini raamatupoes sattus talle kord pihku üks väike raamat, milles olid Lars Herterviki pildid, ja ta ostis selle raamatu ära ja see mahtus täpipealt tema musta sametkuue põuetaskusse ja siis hakkaski ta kandma seda raamatut põuetaskus ja ta võttis selle igale poole kaasa ja vaatas pilte, kui vähegi mahti sai, kui ta istus pargipingil või kui ta istus üksi Kohvikus või Kõrtsis, ja siis oli Bjørgvini Kunstikogu, jah, mis pakkus Aslele vist kõige rohkem, sest kui aus olla, siis ei olnudki ta enne Bjørgvini tulekut veel õigeid maale näinud, ja juba esimesel päeval Kunstikoolis said õpilased teada, jah, seda ütles Eiliv Pedersen, et nad käiksid nii tihti kui võimalik Bjørgvini Kunstikogus ja istuksid ühe ja sama maali ees tund aega, jah, mitu tundi, aga kui nad seal veel käinud ei ole, siis oleks hea saada kunstikogust üldine ülevaade, ütles ta, ja alles seejärel valida välja mõni töö, võtta mugavalt istet, süveneda sellesse põhjalikult ja miks mitte seda ka visandada või temagi poolest visandada kahekõnes pildiga omalt poolt midagi, oli Eiliv Pedersen öelnud, mõtleb Asle, ja kui neist saavad head maalijad, siis võib juhtuda, et Bjørgvini Kunstikogu ostab kunagi ühe või mitu nende tööd, mis on suur au, oli ta öelnud, jah, suurim peale selle, kui neid valitaks Bjørgvini Kultuurifestivali kunstnikuks või kui Norra Kunstikogu Oslos ostaks ühe või mitu nende tööd, oli ta öelnud, mõtleb Asle ja ta mõtleb,

et tema oleks sellegagi väga rahul, kui ta võiks maalida ja suudaks sellega niipalju teenida, et ära elada, mõtleb ta ja ma istun ümmarguse laua taga ja ma vaatan aknast pimedusse ja ehkki on pime, näen ma väina, näen laineid seal minu kohas keset Sygne väina, jah, nii selgesti, nagu oleks päine päev, näen ma väina, näen laineid, ja täna õhtul on väin üsna vagune, mõtlen ma seal istudes ja orientiiri rihtides samasse kohta väinal, jah, umbes Sygne väina keskele, kus on minu koht, mõtlen ma ja ma mõtlen, et täna õhtul tuleb Åsleik minu poole libekala sööma ja mul pole erilist lusti külalist vastu võtta, sest mul pole justkui üldse jaksu midagi teha, jah, isegi oma toolile istuma jääda, mõtlen ma, aga kuskil pean ma ju olema ja midagi pean ma ju tegema ja homme on jõulureede ja siis tuleb jõululaupäev ja ma olen lubanud Åsleikile, et lähen temaga kaasa Õe poole jõule pidama ja jõululaupäeva hommikul või ennelõunal läheme Åsleiki Võrgupaadiga Øygnasse, nagu kokku lepitud, mõtlen ma ja ma vaatan oma maamärgi poole, vaatan seal laineid, ja siis näen ma, et Ales ja Asle kõnnivad käsikäes

Mõtle, kus vedamine, et me kohtusime, ütleb Ales

Jah, ütleb Asle

See on lihtsalt uskumatu, ütleb Ales

Jah, ütleb Asle

ja nad lähevad käsikäes edasi

Ja et meist said kallimad kohe, kui me teineteist nägime, ütleb Ales

Jah, seal Bussikohvikus, ütleb ta

Jah, ütleb Asle

See lihtsalt läks nii, ütleb Ales

ja Ales puhkeb naerma ja Asle tajub, kui hea tunne on Alesi kätt pihus hoida, ja ta ei saa päriselt aru, mis juhtub ja on juhtunud, mõtleb ta, sest ta istus Bussikohvikus ja siis oli Ales järsku seal, jah, ilmus nagu maa alt, istus seal ja nende pilgud kohtusid, mõtleb ta ja Ales ütleb, et see on lihtsalt imelik, sest ta ei käi kunagi seal kohvikus, jah, Bussikohvikus, sest sel ei ole kõige parem kuulsus, ütleb ta, nii et tõtt-öelda oli ta seal täna esimest korda, ütleb ta, ja miks ta pidi just täna Bussikohvikusse minema ja miks pidi Asle just täna seal istuma, ei, sellest ta aru ei saa, õigemini saab küll, sest see on Jumala käsi, ütleb ta ja Asle kuuleb, mida ta ütleb, aga ta on üleni tüdruku käest levivas mõnusas soojuses ja nad jõuavad ühele laiale tänavale ja Ales ütleb, et see on Høggata ja seal, Høggata 1-s, ja ta näitab käega, selles suures valges majas seal, jah, seal on Galleri Beyer ja see on vähimagi kahtluseta kõige suurem ja tähtsam galerii Bjørgvinis ja ta on seal väiksest peale kõigil näitustel käinud, sest ema Juditile meeldib kunstinäitustel käia, ta on pärit Austriast, Viini lähedalt ühest väikesest ilusa nimega linnast Hainburg an der Donau, aga isa oli norralane, tüüpiline läänenorralane, ja pärit Dylgja-nimelisest kohast, kus inimesi õieti ei elagi, ja seal elab ilusas vanas valgeks värvitud majas tema õde, vana Alise, ütleb Ales ja Asle ütleb, et ta on Dylgja nime kuulnud, aga ei tea, kus see asub, ja Ales ütleb, et seal on ilus, see paikneb ilusas kohas Sygne väina ääres, jah, selle väina ääres, kuhu suubub Sygne fjord, enne kui see merre voolab, ütleb Ales ja siis ütleb ta, et isa oli tore mees ja temast, külapoisist, nagu ta ennast alati nimetas, eriti kui oli joonud, jah, temast, külapoisist, sai arst ja kui ta Austrias arstiteadust

õppis, sai ta tuttavaks ema Juditiga ja kui isa õpingud lõpetas, tulid nad elama Norrasse Bjørgvini ja sestpeale töötasid nad mõlemad Bjørgvini Haiglas ja ema Judit töötab seal ikka veel, jah, ta on õde, ütleb Ales, ja, nagu isa ikka ütles, oli see paras vägitükk, et temasugusest Dylgja poisist arst sai, aga, ütleb Ales, eelmisel aastal suri isa ootamatult ja ta polnud sugugi vana ja kindlasti sellepärast, et ta nii palju jõi, ta jõi nii palju, et ta selle kätte suri, ütleb Ales, aga sellest ta rääkida ei taha ega praegu sellele mõelda ka, täna mitte, kui tema ja Asle just tuttavaks said, ütleb ta ja Asle vaatab kella ja ta küsib, kas nad ei võiks kohe minna Universitetsgata 1, sest ta kardab hiljaks jääda, ütleb ta, korteri üürileandja ja tema leppisid kokku kohtuda kell kolm, ütleb ta ja Ales ütleb, et nad võivad muidugi minna, aga mingit kiiret ei ole, ütleb ta ja nad lähevad mööda tänavat, mille nimi on Høggata, ja Ales lausa tirib ta ühte kujasse ja ütleb, et selle nimi on Smalgangen, ja Asle näeb, et tänavasildil seisab Smalgangen ja kuja on nii kitsas, et hoia ja keela

See on üks Bjørgvini kitsamaid tänavaid, ütleb Ales

ja Asle ei ütle midagi ja nad lähevad käsikäes Smalgangenist alla ja siis jääb Ales järsku seisma ja siis võtab ta Aslel ümbert kinni ja surub suu vastu poisi suud ja siis seisavad nad seal, keel teineteise suus, ja siis lasevad nad järsku teineteisest lahti ja võtavad jälle käest kinni ja siis lähevad nad Smalgangenist alla ja Ales ütleb, et kui nad keeraksid paremale ja läheksid seda tänavat mööda edasi, siis näeksid nad Kodu, seda hotelli, kus paljud Bjørgvini tulnud maainimesed enamasti peatuvad, ja selle esimesel korrusel on Kohvik, üks hubasemaid kohvikuid Bjørgvinis, kus ta tihti käib, ta istub ja

visandab seal, ütleb ta, ja enamasti nii, et ta istub laua taga ja piilub märkamatult mõnda inimest ja püüab teda joonistada, ütleb Ales, ja siis ütleb ta, et Aslel on hullupööra vedanud, et ta Kunstikooli sisse sai, ja siis ütleb ta, et täna ei lähe nad paremale, Kohvikusse, kuhu nad võivad minna mõni teine päev, sest kui nad keeravad vasakule ja jõuavad selle tänava lõppu, siis näevad nad Kalaturgu, ja kui nad selle tänava lõppu on jõudnud, siis võivad nad keerata paremale ja minna otse edasi ja siis jõuavad nad Universitetsgatale, ütleb Ales ja ta ütleb, et poisi nimi on Asle ja tema nimi on Ales, aga see on ka kõik, mida nad teineteise kohta teavad, peaaegu, ütleb Asle, nii et äkki peaksid nad kuhugi istuma ja lihtsalt koos olema, ütleb Ales ja nad on jõudnud Kalaturule ja ta näitab ühe pingi poole mere ääres, kust avaneb vaade Vågenile, ja nad lähevad ja istuvad pingile ja Asle paneb õlakoti sülle ja teeb selle lahti ja võtab välja visandiploki ja ta kirjutab sinna oma Aga aadressi ja siis kirjutab ta Universitetsgata 7 ja ta ütleb, et varsti peavad nad minema Universitetsgata 7-sse ja Ales ütleb, et kui ta ei eksi, siis ütles Asle enne hoopis number 1 ja Asle ütleb, et tal on selle üürileandja naise kiri kuuetaskus, nii et ta võib kohe järele vaadata, ütleb ta ja siis võtab ta kirja välja ja seal seisab Universitetsgata 7, ütleb ta ja ta ütleb, et selle üürileandja naise nimi on Herdis Åsen, ja Ales ütleb, et ta läheb armukadedaks juba sellest, kui Asle selle naise nime mainib, ja Asle ütleb, et see on vanem naine, ja Ales küsib, kust ta seda teab, ja Asle ütleb, et ta teab seda sellepärast, et ta helistas talle ja kuulis telefonis naise häält ja see oli vanem Bjørgvini naine, ja ta ütleb, et too Herdis Åsen ütles, et tal on aastaid olnud üks Hardangerist pärit

üüriline, aga too on nüüd õpingud lõpetanud, ütles ta, ja nüüd tahtis naine, et järgmine üüriline oleks ka Hardangerist pärit meesterahvas, ütleb Asle ja siis rebib ta plokist välja lehe, kuhu on kirjutanud aadressid, ja ulatab selle Alesile ja siis ulatab ta Alesile visandiploki ja pliiatsi ja tüdruk kirjutab sinna oma nime ja aadressi ja telefoninumbri ja ta ütleb, et see on selle koha aadress, kus ta elab ema Juditiga, sest nende korter, kus nad kahekesi elavad, on üsna Kohviku lähedal, mistõttu ta seal tihti käibki, et kusagil rahulikult joonistada, nagu ta näiteks tänagi plaanis, aga siis mõtles ta enne väheke jalutada ja siis läks ta Bussijaamast mööda ja nägi Bussikohviku silti ja mõtles siis, et seal ei ole ta veel käinud ja tore oleks näha, kuidas seal välja näeb, mõtles ta, sest ta oli kuulnud selle kohviku kohta igasugu jutte, ütleb ta, ja õnneks astus ta sinna sisse, nii et nad said kokku ja nüüd peavad nad pidama kirjavahetust, kuni Asle Bjørgvini kolib, ja Asle ütleb, et see juhtub juba varsti, sest kohe, kui ta on tolle Herdis Åseni pool toa üürinud, jätab ta Gümnaasiumi pooleli ja ütleb Aga korteri üles ja kindlasti mahutab ta kogu oma varanduse bussi pagasiruumi ja siis peab ta vist Bussijaamast taksoga Universitetsgata majja sõitma, ütleb ta ja Ales ütleb, et võib teda sissekolimisel aidata, kui aeg sealmaal, ütleb ta, ja Asle võtab vastu visandiploki ja pliiatsi, mille Ales talle ulatab

Jah, see on ema telefoninumber, aga muidugi võid sa sellele numbrile helistada, ütleb Ales

ja Asle ütleb, et tal ei ole telefoni, aga naine, kellelt ta arvatavasti toa üürib, üles, et temal on telefon ja Asle võib seda telefoni kasutada, kui ta ainult liiga palju ei helista ega

lase endale helistada, nagu ta ütles, ja Asle on mõelnud, et ta ei kasutagi seda telefoni, aga kuna ta sai Alesi telefoninumbri, siis võib tüdruk vähemalt tema numbri saada, ütleb Asle ja Ales ütleb, et see on tore, see on vahva, et nad teineteist nüüd telefoni teel kätte saavad, ütleb ta ja siis ulatab ta paberi Aslele ja too kirjutab Herdis Åseni saadetud kirjast telefoninumbri maha ja annab paberi Alesile ja too ütleb, et nad peavad vist varsti minema hakkama, kui tahavad Herdis Åseniga kokku lepitud ajaks Universitetsgata 7-sse jõuda, ütleb Ales ja Asle paneb visandiploki ja pliiatsi õlakotti tagasi ja siis lähevad Ales ja Asle käsikäes üle Kalaturu ja siis lähevad nad mööda üht Aslele tundmatut tänavat

Täiesti uskumatu, et me täna teineteist leidsime, ütleb Ales

Ma olen nii rõõmus, jah, nii õnnelik, ütleb ta

See on Jumala käsi, ütleb ta

ja Asle ei ütle midagi, aga ta tajub, kui hea on tunda Alesi käe soojust ja kui hästi nende käed just nagu kokku sobivad, kõik on just nagu õige ja kõik on nii lihtne ja mitte miski ei ole piinlik ega vale ega raske, sest kõik on endastmõistetav, mõtleb Asle, kui tema ja Ales sõnagi vahetamata kõnnivad ja siis näitab Ales käega ja ütleb, et seal, selles majas elabki too Herdis Åsen, ja Asle ütleb, et korter on kuuendal korrusel, ja Ales ütleb, et ta võib kaasa tulla, ja siis katsub Asle välisust ja see on lahti ja Ales ütleb, et too Herdis Åsen on kindlasti välisukse tema tulekuks lukust lahti teinud, ütleb ta ja ma istun akna all toolil ja ma vaatan oma koha poole taamal Sygne väinal, selle koha poole, kuhu ma alati vaatan, oma maamärgi poole, lainete poole ja ma mõtlen, et aeg

oleks nagu peatunud, mida ma kunagi varem ei ole tajunud, ja ma vaatan tühja tooli poole, kus Ales alati istus, tema tooli poole ja see tool on tühi, ja siiski istub seal Ales, mõtlen ma, sest nüüd märkan ma nii selgesti, et Ales seal istub, nagu ma tihti märkan, mõtlen ma ja ma vaatan jälle väina poole, Sygne väina poole, oma koha poole seal ja ma märkan nii selgesti, et Ales istub minu kõrval toolil, ja ma mõtlen, et Alesi surmast on juba palju aastaid möödas, ta jättis mu liiga vara üksi, meile ei kingitud kuigi palju ühiseid aastaid ega ühtki last, jah, lapsi me ei saanud, nii et nüüd olen üksi ja mu vanemad surid juba palju aastaid tagasi, algul Ema ja üsna varsti pärast seda suri Isa, ja õde Alida suri juba siis, kui ma olin alles poisieas, mõtlen ma, ja ta suri nii järsku, lebas äkki surnult voodis, mõtlen ma ja ma ei taha selle peale mõelda ja ma mõtlen, et oleksin pidanud Haiglasse helistama ja küsima, kuidas Aslel läheb, aga praegu on hilja, õhtu on käes ja ma olen nii palju kordi helistanud ja saan pidevalt sama vastuse, et ta vajab rahu ja teda ei või vaatama minna, mõtlen ma, nii et ma helistan parem homme, jõulureedel, mõtlen ma, sest viimasel paaril nädalal olen ma peaaegu iga päev helistanud ja küsinud, kas ma võin Aslet vaatama tulla, ja Haigla registraator ütleb alati, et on parem, kui talle külla ei tuldaks, sest arstid ütlevad, et tal on vaja puhata ja küllatulek ei teeks talle head, ütleb ta ja kui ma küsin, kuidas Aslel läheb, ütleb registraator alati, et midagi uut ei ole, ta ütleb, et kõik on sama, mõtlen ma, aga Aslel on tema lapsed, mõtlen ma, Juntsu, kes on juba suur ja elab Oslos, jah, see poeg, kelle ta Liviga sai, on juba täismees, ja siis on tal Poisipõnn ja Tütar, lapsed teisest abielust Siviga, aga need

võttis naine kaasa, kui ta ühe mehe poole Trøndelagi kolis, ja need lapsed ei ole veel täiskasvanud, mõtlen ma ja ma mõtlen, et täna õhtul tuleb Åsleik minu poole libekala sööma, sest sel aastal on minu kord libekala pakkuda, sest korra advendiajal sööme Åsleik ja mina teineteise pool libekala või lambaribi, ühel aastal valmistan mina libekala ja Åsleik valmistab lambaribi ja järgmisel aastal on vastupidi ja igal aastal sööme vana-aastaõhtul seltsis lambaribi, ühel aastal Åsleiki pool, teisel aastal minu pool, ja sel aastal pakun mina vana-aastaõhtul lambaribi, mõtlen ma ja enamasti ootan ma neid söömaaegu, aga sel aastal ei maitsenud mulle lambaribi, mida ma Åsleiki pool sõin, kuigivõrd, ja nüüd tundub söögi tegemine hirmus vaev, nagu ei suudaks ma end kokku võtta, et kartuleid ja porgandeid koorida ja peekonit lõikuda, aga tuleb see ära teha, mõtlen ma ja ma vaatan kella ja mõtlen kohe Alesi peale, sest sain selle kella temalt jõulukingiks, mõtlen ma, jah, algul kandsin ma palju aastaid seda kella, mille sain leerikingiks Vanaemalt, ja siis sain Alesilt selle kella ja olengi seda siiani kandnud, mõtlen ma ja ma näen, et Åsleiki võib iga minut oodata, nii et nüüd tuleb laud katta ja kartulid keema panna, mõtlen ma ja ma tõusen üles ja lähen akna alt ära ja ma vaatan tühja molbertit ja mind valdab otsekui õnn ja siis lähen ma kööki ja ma võtan välja taldrikud, noad ja kahvlid ja ma katan laua kööki, nagu ma ikka teen, ja Åsleiki taldriku kõrvale panen ma õlleklaasi ja pitsi ja enda oma kõrvale panen hariliku klaasi ja ma mõtlen, et ma võin ju kartulid kohe keema panna, mõtlen ma ja ma koorin kartulid ja porgandid ära ja ma panen kartulid soolase veega potti ja lülitan siis keeduplaadi sisse ja see on

hea kiire plaat, nii et ei lähe kaua, kuni vesi hakkab keema, ja siis keeran plaadil kuumuse vähemaks ja ka siis keeb vesi suurema mulinaga, kui hädasti vaja, aga mis parata, jah, sellest pole ju midagi, mõtlen ma ja ma panen porgandid potti ja võin siis kohe peekoni praadima panna, mõtlen ma ja ma tükeldan peekoni ära ja panen pannile ja ma keeran plaadi kuumaks ja ei lähe kaua, kuni pann hakkab prigisema ja praksuma, see on hea vana malmpann, mis oli majas, kui Ales ja mina siia kolisime, ja nagu paljud muudki asjad siin majas, jäi seegi alles, mõtlen ma ja ma olen vist täna olnud päris totu, mõtlen ma, aga praetud peekoni imeline lõhn annab mulle natuke särtsu ja sa mu meie, kui tühi mu kõht on, märkan ma, sest ma ei ole terve päeva söönud, mõtlen ma, ja libekala on pealegi üks paremaid asju, mida ma tean, vahest isegi kõige parem, mõtlen ma ja ma näen suuri valmis pandud kalatükke ja ma tõstan suure poti veega, millesse riputan tublisti soola, keeduplaadile ja ma keeran plaadi kõige kuumema peale, aga panen kalatükid alles siis keevasse vette, kui Åsleik on kohal, sest libekala keetmine on peenike kunst, sel tuleb kogu aeg silma peal hoida, et kala keeks täpselt parasjagu, mitte liiga palju, et see ei läheks lödiks, ega liiga vähe, et see ei jääks kõvaks, nii et see ei sünni süüa, mõtlen ma, ja mõistagi ei tohi peekon ilmapeal kõrbema minna, nii et tuleb peale passida, mõtlen ma ja ma keeran panni alt tule ära ja keeran peekonitükid ringi ja ma seisan ja vaatan neid ja ma keeran neid mitu korda ja panen siis panni kõrvale, nii et see seisab külmal plaadil, ja siis kostab Åsleiki traktori plärinat ja kraapimist ja ma lähen esikusse ja ma seisan välisuksele ja Brage tuleb ja seisab minu kõrvale ja

ma näen, kuidas Åsleiki traktor nurga tagant välja keerab ja seisma jääb ja siis näen, kuidas Åsleik ronib kabiinist välja ja ta tuleb minu poole

Söök on varsti valmis, ütlen ma

Küll nüüd pistaks, ütleb Åsleik

Kõht juba kiunub näljast, ütleb ta

ja me astume majja ja Åsleik võtab esikus saapad jalast ja kombinesooni seljast ja rippkõrvadega läkiläki peast ja läheb siis elutuppa ja mina talle järele ja siis ütleb ta, et jah, toas on pisut jahe, ja ta läheb ahju ette ja ta ütleb, et tuhas on süsi, ja ta pistab halu ahju ja ma lähen kööki ja ma näen, et vesi keeb mulinal, ja ma panen libekala tükkhaaval keevasse vette ja Åsleik tuleb kööki ja ta ütleb, et ta unustas käraka ja õlle traktorisse, nii et ta läheb ja toob pudelid ära

Sest sinu pool säändset kraami ei pakuta, ütleb ta

Ma olen oma mõõdu kätte saanud, ütlen ma

Jajah, ütleb Åsleik

ja ta läheb õue ja ma olen kõik libekala tükid keevasse vette pannud ja ma seisan ja vaatan neid ja Åsleik tuleb kööki ja ta ütleb oh sa pühadevahe, kui rõõmsaks Õde läks, kui kuulis, et ma tahan sel aastal koos nendega jõule pidada, nii imelikult rõõmsaks, ütleb ta ja ma ütlen, et valagu oma klaasid täis

Jah, nagu näed, on laud juba kaetud, ütlen ma

Ja söök on varsti valmis, ütlen ma

ja Åsleik küsib avajat ja ma võtan selle talle välja ja siis teeb ta õllepudeli lahti ja ta läheb ja istub pingile, mis seisab köögilaua taga seina ääres, ja ta valab endale õlut ja kärakat ja ta mekib kärakat ja siis ütleb ta ikka ja jälle, et oh sa

pühadevahe, kui rõõmsaks Õde läks, et ma tulen nendega sel aastal jõule pidama, ta ei oleks seda uneski arvanud, ütleb ta ja siis lähen ma ja toon söögi ja panen selle lauale ja siis istun ma laua otsa ja me tõstame ette ja sööme ja kumbki ei lausu sõnagi

Sa ei ole vist täna väga traksis, ütleb Åsleik

Jah, ma tunnen end üsna väsinult, ütlen ma

Aga eks nii peabki olema jõulureedel, jah, talsipühadel, nagu me väiksena ütlesime, ütleb ta

Teie vist ka, ütleb ta

ja ma ütlen, et jah, meie ka

Sest see kuulub jõulumöllu juurde, ütleb ta

ja siis istume ja sööme vaikides ja Åsleik joob õlut ja mekib kärakat ja ma mõtlen, et äkki võiks Åsleik aidata mul maalid ja maaliasjad pööningule tassida, sest enam ma maalida ei jaksa, seda ka mitte, ja miks mul tekkis järsku tunne, et ma enam maalida ei taha, see on mulle ka mõistatus ja ma mõtlen, et ma võin küsida, kas Åsleik aitaks mul magamistoa ja elutoa ukse vahel seisva maalivirna pööningule, ärklikambrisse tassida, kus ma hoian neid maale, mida ma ei ole müüa tahtnud

Jah, söök on üle prahi, ütleb Åsleik

ja ma ei ütle midagi ja me sööme ja mulle see suuremat ei maitse ja ma näen, et Åsleik joob õlle otsa

See maitses hästi jah, ütleb ta

ja siis joob ta pitsi tühjaks, kummutab ühe sõõmuga kurku, ja ma ei ütle midagi

Aitüma söögi eest, ütleb Åsleik

See maitses tõesti hästi, ütleb ta